

С А О П Ш Т Е Њ Е

Дана **26. новембра 2024. године** одржана је **159.** седница Социјално-економског савета Града Новог Сада, на којој су социјални партнери разматрали следеће теме и усвојили следеће закључке:

1. Тачка дневног реда

Информација о реализацији закључака са 158. седнице Савета

У оквиру прве тачке дневног реда, Драгиња Вукајловић, секретар Савета, је информисала присутне чланове Савета о реализацији закључака са 158. седнице Социјално-економског савета Града Новог Сада.

На основу изнетог једногласно је усвојена Информација о реализацији закључака са 158. седнице Савета.

2. Тачка дневног реда

Молба Савеза самосталних синдиката града Новог Сада и општина да се на седници Социјално-економског савета Града Новог Сада чланови Савета ближе упознају са радом и планираним активностима ЈКП „Регионални центар за управљање отпадом Нови Сад,,

Владимир Гвозденовић, председавајући Саветом је пре свега истакао да је поносан на рад Социјално-економског савета Града Новог Сада, који важи за један од најуспешнијих Савета на територији Републике Србије и о чијем успеху сведочи и чињеница да се данас одржава 159. седница Савета. На седницама Савета разматране су многобројне тачке дневног реда и путем социјалног дијалога између сва три социјална партнера, решено је доста питања. С обзиром на изузетан значај екологије и питања одлагања отпада, рада депоније и рециклаже, сматрамо да је неопходно да се наведена тема размотри на Социјално-економском савету Града Новог Сада. У заједничком интересу свих грађана града Новог Сада је да Регионална депонија успешно послује. Постојали су и раније пројекти изградње депонија за рециклажу, међутим исте су доживљавале неуспех у свом раду, првенствено због чињенице што није постојала примарна рециклажа. Поред напред наведеног постоји оправдана бојазан грађана, да се оснивањем Регионалне депоније неће решити проблем одлагања отпада, а са друге стране, угрозиће се додатно животна средина и погоршати услови живота људи који живе у околини, јер ће се ту одлагати отпад из целог Јужнобачког округа. Због свега напред наведеног, председавајући је замолио господина Зорана Станојевића, в.д.начелника Градске управе за комуналне послове и господина Лекић Светозара, в.д. директора Регионални центар за управљање отпадом, да упознају укратко присутне са радом Регионалног центра за управљање отпадом, као и да се размотре могућности да ли присутни представници синдиката, послодаваца и Града, могу да допринесу да рад Регионалног центра за управљање отпадом буде што успешнији.

Након тога, отворена је дискусија у којој су учествовали сви присутни чланови Савета.

Зоран Станојевић, в.д.начелника Градске управе за комуналне послове града Новог Сада упознао је укратко присутне да је реч о причи која је започела доста давно и која се односи на осам општина Бачка Паланка, Бачки Петровац, Жабал, Беочин, Нови Сад, Србобран, Темерин и Врбас, још 2010.године закључен је међуопштински споразум о управљању комуналним отпадом. Ова прича се интезивирала 2019.године када је град Нови Сад и Министарство за заштиту животне средине започео са израдом техничке документације која је израђена до нивоа идејног пројекта. Депонија у Новом Саду је данас једно уређено сметлиште где постоји одлагање отпада. У погледу финансијског аспекта град Нови Сад је заједно са Републиком Србијом и надлежним министарствима успео да створи финансијску конструкцију и ствари су сада по овом питању кренуле да се одвијају много динамичније. По споразуму из 2010.године било је предвиђено оснивање регионалног предузећа које ће да се бави управљањем отпадом и до реализације те идеје дошло је тек ове године када је 04.07.2024. године регистровано предузеће Регионални центар за управљање отпадом. У циљу минимализације трошкова ово предузеће има само једног запосленог а то је в.д. директора који је радио већ у ЈКП „Чистоћа, те се у будућности планира да се, како се ово предузеће буде развијало, један број запослених из ЈКП „Чистоће,, пребаци да ради у њега. У погледу финансијске конструкције део средстава за Регионални центар управљања отпадом је обезбеђен

из ИПА Фондова Европске уније, док је други део обезбеђен из буџета Републике Србије и реч о великој инвестицији. Рок за завршетак овог пројекта је 2031.година. Пројекат се одвија у четири фазе: набавка опреме, изградња депоније, надзор и набавка механизације и опреме (камиона и посуда за рециклирање). Посуде за раздвајање отпада ће бити подељене домаћинствима. Такође неопходно је освешћивање грађана о значају раздвајања отпада. Поред овог великог регионалног центра у Новом Саду, планирана је изградња и две трансфер станице у Врбасу и Бачкој Паланци. Идеја је да се издвоји све што може, те би отпад долазио у мањим количинама, након чега би сам Регионални центар вршио даље раздвајање отпада који може даље да се користи за сагоревање. Тренутна депонија у будућности ће изгледати значајно другачије, простор ће бити рекултивисан, засут и озелењен. План је да се од свеукупне количине отпада дневно депонује 10-20 посто, а да све остало буде обрађено, а када се развије свест код грађана сматра се да ће проценат бити и мањи од тога.

Светозар Лекић, в.д. директора Регионални центар за управљање отпадом упознао је присутне укратко са радом Регионалног центра. Значајно је што депонија тренутно располаже са великом количином зеље и грађевинског отпада, те је већим делом прекривена, свега 100 до 200 квадрата је непокривено. Земља са градилишта стиже на депонију, а бенефит је да нема више пожара на депонији, који могу бити само око депоније или намерно изазвани пожари што је врло ретко.

Владимир Гвозденовић, председавајући Саветом, истакао је да синдикат придаје велики значај теми рециклаже и да је одржано више семинара на ту тему. Такође у згради синдиката се строго води рачуна о раздвајању отпада, међутим јако велики проблем у пракси је и када сакупимо сву пластичну амбалажу у џакове, исту немамо где да однесемо. Често од чланства чујемо и да када одложе пластични отпад у за то превиђене канте, дође камион чистоће који затим у исти камион спаја ту пластичну амбалажу са осталим смећем. Развијање свести о рециклажи је дуготрајан процес и неопходно је да се у исти укључе и грађани и сви привредни субјекти. Такође, сматрамо да је неопходно да се крене са примарном сепарацијом стакла, папира и ПЕТ амбалаже, који чине највећи део амбалажног отпада, као и да се грађанима скрене пажња на то колико је важно да разврставају отпад на месту настанка, односно у својим домаћинствима. Да би се то успешно реализовало за грађане морају бити обезбеђене канте и контејнери за суви и мокри отпад.

Светозар Лекић, в.д. директора Регионални центар за управљање отпадом известио је да су звона за одлагање стаклене амбалаже почела да се постављају од 2020.године и да се тада очекивала њихова попуњеност од 30 посто у току године. У току 2024.године постоји 100 посто попуњености овог звона. Толико је требало да се развије свест код људи. Поред тога ЈКП „Чистоћа“, има великих проблема са сакупљањем смећа, дешавају се често кварови камиона, због чега и када се поквари брендирано камион за прикупљање стакла, Чистоћа користи редовне камионе за пражњење ових звона, те се може створити погрешна слика да сво смеће иде у исте камионе. Тренутно постоји 400 закључених уговора са привредним субјектима о одношењу комуналног отпада, док је у фебруару 2023.године било свега 13 уговора. Најбоље решење би било постављање плавих и зелених подземних контејнера за суви и мокри отпад, међутим то је у пракси доста тешко изводљиво, због чега ће се решење тражити вероватно у кантама различитих боја. Поред тога велики проблем је и пронаћи стално запослене у Чистоћи, због чега често постоји мањак људства.

Игор Јездимировић, заменик члана Савета, поставио је питање економичности подземних контејнера, с обзиром да је цена сваког око 6 хиљада евра. Светозар Лекић, в.д. директора Регионални центар за управљање отпадом објаснио је да смо постали конзументи и да правимо јако пуно отпада, те да један подземни замењује три надземна контејнера, због чега се овим контејнерима постиже уштеда на људству и механизацији. Планирају се три рециклажна дворишта, од којих једно већ постоји и која су јавна својина града која је дата на коришћење Регионалној депонији.

Владимир Плавшић, члан Савета, је изложио да је у оквиру синдикалног рада обишао многе депоније у различитим земљама у окружењу и видео различите праксе. Тако у Прагу на пример нема уопште остатака отпада, у Линцу исто имају своју палионицу где се производи електрична енергија коју град користи. Поставља се питање да ли је неопходно да се засипа и тих 10 посто отпада, да ли постоје могућности да ни тога не буде.

Олга Пешић, члан Савета, напоменула је да је неопходно да се раније развије свест код грађана, како би се касније могла што успешније спровести рециклажа отпада.

Светозар Лекић, в.д. директора Регионални центар за управљање отпадом, напоменуо је да ћемо се у једном моменту морати сви удружити на ширењу свести код људи о значају Регионалне депоније, односно мораће се пренети људима шта ће то бити, а то може да се учини само кроз вербалну директну комуникацију. Мораће се ићи кроз све вртиће, школе, фирме и причати о томе. Не постоји јединствени систем комуникације који може да обавести све људе одједном. Предложено је да док се то не деси ЈКП „Чистоћа“, као предузеће може да направи неки списак локација где се налазе контејнери за одлагање одређене врсте отпада.

Славко Новаковић, члан Савета, указао је да корисно погледати постојећа решења у погледу рециклаже отпада у земљама из окружења и она која су се показала добрим, применити и у нашој пракси.

Након дискусије у којој су учествовали сви присутни, усвојен је следећи

ЗАКЉУЧАК

Социјално-економски савет Града Новог Сада подржава рад и све планиране активности везане за Регионални центар за управљање отпадом.

Закључује се да је неопходно да се до потпуне реализације пројекта везане за рад Регионалног центра за управљање отпадом, предузму све потребне активности на развоју свести грађана о значају рециклаже.

У смислу напред наведеног, предложено је да ЈКП „Чистоћа“, сачини списак локација где се налазе контејнери за одлагање одређене врсте отпада, како би се исти учинили доступним и видљивим што ширем кругу грађана.

Социјални партнери ће кроз своје различите врсте активности едуковати и информисати своје чланство о значају и потреби за рециклажом и упознаће их са радом Регионалног центра за управљање отпадом.